

БЕЛАРУСКАЯ ГІСТАРЫЧНАЯ БІБЛІЯТЭКА

МЕТРЫКА
ВЯЛІКАГА
КНЯСТВА
ЛІТОЎСКАГА

Беларуская гістарычная бібліятэка

МЕТРЫКА

ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА

Кніга 44
Кніга запісаў 44
(1559–1566)

Падрыхтаваў
А. І. Груша

Мінск
Арты-Фэкс 2001

УДК 930.221: 947.6 «15»

ББК 63.2

М54

Серыя заснавана ў 2001 г.

Рэдакцыйная калегія серыі: У. І. Адамушка, А. Ф. Аляксандрава, А. К. Галубовіч (старшыня),
А. І. Груша (адказны сакратар), Л. Р. Казлоў, А. М. Міхальчанка, У. В. Фядосаў

Рэцэнзенты:

кандыдат гістарычных навук В. С. Мянжынскі

кандыдат гістарычных навук М. Ф. Спірыдонаў

Выказваем шчырую падзяку Гродзенскаму абласному аб'яднанню маладых навукоўцаў
«ВІТ»
за падтрымку ў выданні кнігі

Рэкамендавана да друку Навуковай радай Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі

М54 **Метрыка** Вялікага княства Літоўскага: Кніга 44: Кніга запісаў 44 (1559–
1566) / Падрыхт. А. І. Груша. – Мн.: Арты-Фэкс, 2001. – 229 с.: іл. – (Бел.
гіст. б–ка)

ISBN-985-6119-35-9

Метрыка ВКЛ – унікальны збор рукапісных кніг XV–XVIII стст., што сфарміраваўся пераважна ў працэсе дзейнасці канцелярыі ВКЛ. Метрыка – першачарговая крыніца па гісторыі ВКЛ і народаў, якія ўваходзілі ў яго склад. Без выкарыстання матэрыялаў Метрыкі не абыходзілася і не абыходзіцца ніводная з капітальных прац. Публікуемая кніга Метрыкі 44 – адна з кніг збору – змяшчае больш за 100 копіяў дакументаў, што выйшлі з дзяржаўнай канцелярыі з 1559 па 1566 гг. Дакументы разнастайныя па відах і разнавіднасцях. Гэта прывілеі вялікага князя на розныя дараванні ваенна-служыламу класу, буйным і сярэднім дзяржаўным ураднікам, пацвярджэнні на гэтыя дараванні; дакументы, з дапамогай якіх вялікі князь паведамляў мясцовым уладам свае распараджэнні і г. д. Матэрыялы кнігі праліваюць святло на дзейнасць скарбу ВКЛ, развіццё землеўладання, могуць быць выкарыстаны пры вывучэнні праблем гістарычнай геаграфіі, дыпламатыкі, калікалогіі, гістарычнага дакументазнаўства і г. д.

Разлічана на навукоўцаў, выкладчыкаў, студэнтаў і ўсіх тых, хто цікавіцца гісторыяй ВКЛ і Беларусі.

УДК 930.221: 947.6 «15»

ББК 63.2

ISBN-985-6119-35-9

© НГАБ, 2001

© А. І. Груша, 2001

© Арты-Фэкс, 2001

ЗМЕСТ

Пералік скарачэнняў	X
Гістарычныя, гістарычна-геаграфічныя і археаграфічныя тэрміны	X
Сімвал	XI
Архівы і архіўныя фонды	XI
Выданні	XI
Прадмова	XIII
Кніга Метрыка Вялікага княства Літоўскага 44	XIII
Агульныя знешнія прыкметы рукапісу	XIV
Кніга-арыгінал і –копія: склад і даты	XXIV
Навукова-рэдакцыйны апарат дакументаў і прынцыпы перадачы тэксту	XXVIII
Дакументы кнігі-копіі Метрыкі Вялікага княства Літоўскага 44	1
[Рээстр зместу кнігі]	1
[Дакументы кнігі]	8
1. 1561 г. ліпеня 25. Вільня / Вільнюс. – „Лист” вял. кн. літ., кар. пол. Жыгімонта [II] Аўгуста да зель- борскага і ленаварскага с-ты, п. Мікалая Тальвошы аб дараванні ўпіскаму дз-цу кн. Івану Цімафеевічу Крошынскаму мызы Акністы пры Інфлянцкай мяжы, і ўвяжчы на ўвядзенне Крошынскага ва ўладанне	8
2. 1561 г. лістапада 9. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да пінскага і кобрынскага с-ты, п. Станіслава Андрэвіча Давойны, а ў яго адсутнасць у Кобрыне – да кобрынскага нам. аб дараванні сыну баярскаму Войне Захарыічу (Захарынічу) дзвюх „оселых” і адной пустой валокі ў Кобрынскай вол., забеспячэнні яго „жывностыю” на год, і ўвяжчы на ўвядзенне Войны ва ўладанне	8
3. 1562 г. лютага 8. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да рагачоўскага дз-цы кн. Багдана Васілевіча Саламірыцкага аб дараванні пушкару Мсціслаўскага замка Логвіну Грыдкавічу „дворища” з агародам у гор. Мсціслаўлі на пушкарскай службе	9
4. 1562 г. лютага 5. [Вільня / Вільнюс.] – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. марш., ваўкавыйскага дз-цы, п. Юрыя Васілевіча Цішковіча аб дараванні гасп. слуге Васілю Чаплічу (Чапліну) сц. Лапеніцы Ваўкавыйскай вол. „на выхаваньне”, і ўвяжчы на ўвядзенне Чапліча ва ўладанне	9
5. 1562 г. лютага 28. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да пінскага і кобрынскага с-ты, п. Станіслава Андрэвіча Давойны аб дараванні сыну боярскаму Войне Захарыічу (Захарынічу) да трох дадзеных чацьвёртай, „оселой”, валокі, і ўвяжчы на ўвядзенне Войны ва ўладанне	10
6. 1562 г. сакавіка 12. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. марш., ваўкавыйскага дз-цы, п. Юрыя Васілевіча Цішковіча і гасп. дв. Андрэя Ілгоўскага, а ў адсутнасць Цішковіча ў Ваўкавыску – да ваўкавыйскага нам. аб дараванні ляснічому Лыскоўскіх і Межырэцкіх пушчаў Раману [Іванавічу] Саве дзевяці пустых валок у Ваўкавыйскай вол. „на лесніцтва”, і ўвяжчы на ўвядзенне Савы ва ўладанне	10
7. 1562 г. сакавіка 16. Вільня / Вільнюс. – Застаўны Жыгімонта Аўгуста гасп. дв. Андрэю Ілгоўскаму на сц. Вайшвідава Румшышскай вол. Ковенскага пав., над р. Нёманам, з дварцом на адзін год за 300 коп. літ. гр.	11
8. 1562 г. сакавіка 11. Вільня / Вільнюс. – „Запис-вписание” пагаднення паміж рагузменскім с-там, п. Янам Дульскім і Янам Каханскім аб перадачы Каханскім Дульскаму права збіраць уласныя даўгі	12
9. 1562 г. сакавіка 9. Вільня / Вільнюс. – Даравальныя статутавы Жыгімонта Аўгуста полацкаму в-ду, свіслацкаму дз-цу, п. Станіславу Станіслававічу Давойну на даходы са Свіслацкай дзярж., утрыманні пры Свіслацкім замку 30 служэбнікаў і ваеннай службе, і „лист” аб недапушчэнні злоўжыванняў у дачыненні да жыхароў гэтай дзяржавы	13

10. 1562 г. сакавіка 25. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да браслаўскага с-ты, п. Юрыя Юрыевіча Осціка аб дараванні гасп. дв. Есіфу Яцкоўскаму дзвюх „оселых” і адной пустой валокі пры яго м-чку Сорыца Даўгялішскай вол. „навечность” (са спісам людзей гэтых валок), і ўвядзенне Яцкоўскага ва ўладанне 14
11. 1561 г. кастрычніка 3. Вільня / Вільнюс. — Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста даніны трюкага в-ды, [п. Мікалая Юрыевіча Радзівіла] служ. апошняга Станіславу Барташэвічу на Скемонскую поседзь Курылаўскай вол. „до воли и ласки господарской” (са спісам людзей гэтай поседзі) 15
12. 1562 г. сакавіка 23. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. марш., бірштанскага дз-цы, п. Аляксандра [Фёдаравіча] Уладыкі аб дараванні гасп. стральцам Мілашу Пятровічу і Яну Мікалаевічу дзвюх валок у с. Мажунскім Бірштанскай вол. „на службе стрелецкой” з вызначэннем відаў службы з гэтых валок 16
13. [1562 г. сакавіка 23. Вільня / Вільнюс.] — Рэестр даравальных на з-лі Жыгімонта Аўгуста гасп. стральцам у Бірштанскай вол. „на стрелецкой службе” 17
14. 1562 г. красавіка 8. Вільня / Вільнюс. — Застаўны Жыгімонта Аўгуста гасп. лажнічому, жосленскаму і валожынскаму дз-цу, п. Лукашу Ленскаму на м. Жослі на адзін год за 1000 коп літ. гр. 17
15. 1562 г. красавіка 7. Вільня / Вільнюс. — Прывілей Жыгімонта Аўгуста падляшскаму в-ду, гасп. марш., менскаму с-це, п. Васілю [Калянікавічу] Цішковічу на арэнду бровараў і саладоўняў у гор. Менску „до его живота” 19
16. 1562 г. красавіка [7–13]. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дваран-паборцаў і мытнікаў, і апавяшчальныя акруговы да жыхароў [ВКЛ] і гданьскіх купцоў аб дараванні гасп. дв. Аўраму [Іванавічу] Кунцэвічу льготы ад мыта і „побору” на правоз ляснога тавару з ВКЛ у гор. Гданьск на вясну 1562 г. 20
17. 1562 г. красавіка 13. Вільня / Вільнюс. — Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста прывілея ўпіцкаму дз-цу кн. Івану Цімафеевічу Крошынскаму на мызу Акністу пры Інфлянцкай мяжы „навечность” (са спісам людзей гэтай мызы і межамі ўладанняў) 20
18. 1562 г. красавіка 17. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да трюкага п., дворнага гет., кармялаўскага дз-цы, п. Рыгора Аляксандравіча Хадкевіча, а ў яго адсутнасць у Кармялаве — да кармялаўскага нам. аб дараванні гасп. служ. Мікалаю Венецыяну „кармялаўскага” с. Калняны 23
19. 1562 г. красавіка 18. Вільня / Вільнюс. — Застаўны Жыгімонта Аўгуста віленскаму канюшаму і падканюшаму, васілішскаму дз-цу, п. Яну Юрыевічу Ваўчковіча на фальв. Васілішкі на адзін год за 1000 коп літ. гр. 23
20. 1562 г. красавіка 20. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да браслаўскага с-ты, п. Юрыя Юрыевіча Осціка аб прызнанні за зямямі Браслаўскага пав. Даўбаровічамі шляхецкіх правоў і права на валоданне м-камі ў гэтым павеце 24
21. 1562 г. красавіка 20. Вільня / Вільнюс. — Прывілей Жыгімонта Аўгуста віленскаму бурм. Фрэдрыху Аляксандравічу Шумленскаму на м-р Св. Троіцы ў гор. Вільні па смерці архіепіскапа, мітрапаліта Кіеўскага, Галіцкага і Усея Русі Селівестра 26
22. 1562 г. красавіка 20. Вільня / Вільнюс. — Увядзенне Жыгімонта Аўгуста гасп. дв. на ўвядзенне віленскага бурм. Фрэдрыха Аляксандравіча Шумленскага ва ўладанне м-ром Св. Троіцы ў гор. Вільні па смерці архіепіскапа, мітрапаліта Кіеўскага, Галіцкага і Усея Русі Селівестра 27
23. 1562 г. красавіка 9. Вільня / Вільнюс. — Адкупны Жыгімонта Аўгуста берасцейскім жыдам Давыду Шмерлевічу, Еську Шломічу і Аўраму Длугачу на мытную камору ў Жамойцкай з-лі „с восковничим и соленичим” на тры гады за 800 коп літ. гр. штогадова 27
24. 1562 г. мая 8. Вільня / Вільнюс. — Прывілей Жыгімонта Аўгуста гарадзенскаму зям. Матысу Шэмбелю-Хатылеўскаму на з-лі ў Слоніўскім пав. замест аднятага ў яго „продка” дварца на [воз.] Даўспудзе „вечне” 29
25. 1562 г. мая 5. Вільня / Вільнюс. — Увядзенне Жыгімонта Аўгуста гасп. дв. Андрэю Ілгоўскаму на ўвядзенне гарадзенскага зям. Матыса Шэмбеля-Хатылеўскага ва ўладанне з-лямі ў Слоніўскім пав. 30
26. 1562 г. мая 9. Вільня / Вільнюс. — Застаўны Жыгімонта Аўгуста земск. хар., радунскаму дз-цу, п. Шчаснаму [Шымкавічу] Герцыку на радунскае гумно, „окром овса и сена”, за 500 коп літ. гр. да выплаты доўгу 31
27. 1562 г. мая 9. Вільня / Вільнюс. — Застаўны Жыгімонта Аўгуста віленскаму радцу Мацею Андрэевічу Рудаміну на двор Уцену на два гады за 8000 коп літ. гр. 31
28. 1562 г. мая 17. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да кіеўскага в-ды [кн. Канстанціна Канстанцінавіча Астрожскага] аб пасланні да крымскага хана [Даўлет Гірэя] за дапамогай у выпадку руху войск РД на гор. Кіеў і апавяшчальны аб пасольстве да гэтага хана 33
29. 1562 г. мая 17. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да чаркаскага [і канеўскага] с-ты [кн. Міхайла Аляксандравіча Вішнявецкага] аб супольным з крымскім ханам [Даўлет Гірэм] выступленні на з-лі РД у выпадку руху войск РД на гор. Кіеў і апавяшчальны аб пасольстве да гэтага хана 34
30. [1562 г. мая 17–20. Вільня / Вільнюс.] — „Устава” цэн на „живность” пушкарам інфлянцкіх замкаў 36
31. [1562 г. мая 17–20. Вільня / Вільнюс.] — Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста „вырока” 1561 г. верасня 16. Кіеў. суда кіеўскага в-ды, марш. Валынскай з-лі, валадзімерскага с-ты кн. Канстанціна Канстанцінавіча Астрожскага па цяжбе паміж баярамі Заушскай вол. Кіеўскага пав. Барысам Меляневічам і Васілём Міткавічам з „братею” Іванам і Васілём, з аднаго боку, і ігуменам і манахамі Пустынскага м-ра

- Св. Микола Касьянам, з іншага, аб з-лі Тупачолаўскай (Тупачолаўшчыне) Заушскай вол. Кіеўскага пав. і аб чалавеку з гэтай з-лі Грышку Гарошку 36
32. 1562 г. мая 20. Вільня / Вільня. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста магілёўскаму баяр. Ярмоле Фёдаравічу Старадубцэвіча (Старадубцу) на з-лі і ўгоддзі ў Магілёўскай вол. і гор. Магілёве з вызваленнем часткі з іх ад плацяжоў і павіннасцяў на 10 год „на службе конной” (з межамі ўладанняў) 39
33. 1562 г. мая 23. Вільня / Вільнюс. – Застаўны Жыгімонта Аўгуста падляшскаму в-ду, гасп. марш., менскаму с-це, п. Васілю [Каляннікавічу] Цішковічу і яго жонцы Настасіі на двор Здзітаў і дварэц Хрысіцу „до животов своих” за 5000 коп літ. гр. 40
34. 1562 г. чэрвеня 6. Вільня / Вільнюс. – Апавяшчальныя акруговыя Жыгімонта Аўгуста да службовых асоб і жыхароў ВКЛ аб пасланні ў лагер пол. войск, які знаходзіцца ў Полацкай з-лі, з мэтай рэгулявання супольна з іншымі службовымі асобамі судовых дачыненняў і куплі-продажу паміж пол. жаўнерамі і мясцовымі жыхарамі гасп. дв., п. Баркулаба Іванавіча Корсака (з „уставамі”: судовай і цэн на „живность”) 41
35. 1562 г. чэрвеня 6. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да полацкага в-ды, [свіслацкага дз-цы, п. Станіслава Станіслававіча Давойны] аб пасланні ў лагер пол. войск, які знаходзіцца ў Полацкай з-лі, з мэтай рэгулявання супольна з ім і іншымі службовымі асобамі судовых дачыненняў і куплі-продажу паміж пол. жаўнерамі і мясцовымі жыхарамі гасп. дв., п. Баркулаба Іванавіча Корсака, паведамленні аб крыніцах забеспячэння жаўнераў і садзейнічання дзейнасці Корсака (з „уставамі”: судовай і цэн на „живность”) 43
36. 1562 г. чэрвеня 6. Вільня / Вільнюс. – Апавяшчальныя акруговыя Жыгімонта Аўгуста да „намененага” ўладыкі Полацкага, Віцебскага і Мсціслаўскага, п. Рыгора [Маркавіча] Валовіча, хар. і баяраў Полацкай з-лі аб пасланні ў лагер пол. войск, які знаходзіцца ў гэтай з-лі, з мэтай рэгулявання супольна з іншымі службовымі асобамі судовых дачыненняў паміж пол. жаўнерамі і мясцовымі жыхарамі гасп. дв., п. Баркулаба Іванавіча Корсака, і „лист” аб паведамленні аб крыніцах забеспячэння гэтых жаўнераў 45
37. 1562 г. чэрвеня. [Вільня / Вільнюс.] – Прэамбула „листа” Жыгімонта Аўгуста да ўладыкі, хар. і баяраў Полацкай з-лі аб паведамленні аб крыніцах забеспячэння пол. жаўнераў, якія знаходзіцца ў ваенным лагерах ў гэтай з-лі 46
38. 1560 г. лістапада 28. Вільня / Вільнюс. – Апавяшчальныя акруговыя Жыгімонта Аўгуста да жыхароў Браслаўскага і Веніцкага паведаў аб выкананні луцкім, браслаўскім, веніцкім с-там кн. Богушам Фёдаравічам Карэцкім і віленскім канюшым і падканюшым, васілішскім дз-цам, п. Янам Юрыевічам Ваўчковічам гасп. распараджэння адносна ўпарадкавання даходаў і арганізацыі польнай старажы ў гэтых паветах, і „лист” аб перапашкоджанні іх дзейнасці 47
39. [1560 г. лістапада 28. Вільня / Вільнюс.] – Інструкцыя Жыгімонта Аўгуста віленскаму канюшаму і падканюшаму, васілішскаму дз-цу, п. Яну Юрыевічу Ваўчковічам адносна ўпарадкавання гасп. даходаў і павіннасцяў і арганізацыі польнай старажы ў Браслаўскім і Веніцкім паветах з забаронай жыхарам гэтых паведаў вывозіць мёд на продаж за мяжу 48
40. 1561 г. студзеня 9. Веніца / Вінніца. – Запіс гасп. пасланца, віленскага канюшага і падканюшага, васілішскага дз-цы, п. Яна Юрыевіча Ваўчковіча, аб гасп. распараджэнні адносна ўпарадкавання гасп. даходаў і павіннасцяў і арганізацыі польнай старажы ў Браслаўскім і Веніцкім паветах, забароне жыхарам гэтых паведаў вывозіць мёд на продаж за мяжу (са спісам зямлян, якія трымаюць гасп. з-лі ў гарадах Браслаўлі і Веніцы) 49
41. 1562 г. чэрвеня 6. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да віцебскага в-ды кн. Шчафана Андрэевіча Збаражскага аб вяртанні віцебскім мяшчанам Гутаровічам фальварка ў гор. Віцебску на полі, за р. Відзьбаю, „на службе военной” „навечность” 53
42. 1562 г. чэрвеня 20. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста прывілея гасп. дв. Багдану Васілевічу Угліку на тры „оселы” валокі пры з-лях с. Баброўнікаў Ваўкавыскай вол. „навечность” 54
43. 1562 г. ліпеня 4. Вільня / Вільнюс. – Апавяшчальныя акруговыя Жыгімонта Аўгуста да службовых асоб і жыхароў ВКЛ аб дараванні баярам і мяшчанам гор. Белай Цэркві льготы ад мыта на ўсёй тэрыторыі ВКЛ і вызваленні ад плацяжоў і павіннасцяў да 1570 г. 55
44. 1562 г. ліпеня 9. Вільня / Вільнюс. – Адкупны Жыгімонта Аўгуста войту і мяшчанам гор. Пінска на саяны склад у гэтым горадзе на пяць год за 500 коп літ. гр. штогадова з забаронай жыхарам Пінска і Пінскага пав. купляць соль у іншых асоб 56
45. 1562 г. чэрвеня 18. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста даніны кіеўскага в-ды, п. Андрэя Якубавіча Неміровіча гасп. дв. Васілю Багданавічу Кіяніну на з-лю Івалжчыну, на Цецяраве, „вечне” з выдачай штогадовай даніны на ц. Св. Кірыла ў гор. Кіеве 57
46. 1562 г. чэрвеня 18. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да рагачоўскага дз-цы кн. Багдана Васілевіча Саламірыцкага аб дараванні рагачоўскаму баяр. Ларку Дзмітравічу і яго братам Фёдару і Мацею [Дзмітравічам] з-лі Янаўшчыны ў Рагачоўскай вол. і дома з „пляцам” у м. Рагачове „до воли и ласки господарской” 58
47. 1562 г. ліпеня 18. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста карліцы каралевы [пол.], вял. кнг. [літ.] Боны Марыне з вызваленнем яе дома і двароў валок у м. Нарве ад гарадскіх плацяжоў і павіннасцяў „до живота” 59
48. 1562 г. ліпеня 30. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. марш., аршанскага дз-цы

- кн. Андрэя Сямёнавіча Адзінцэвіча аб дараванні аршанскаму войту Мішку Іванавічу Мыльнікаву (Мыльніку), „вольной” з—лі „на войтовство” 59
49. 1562 г. ліпеня 29. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. марш., аршанскага дз—цы кн. Андрэя Сямёнавіча Адзінцэвіча аб дараванні аршанскім мяшчанам ільготы ад пастаўкі ў гасп. шпіхлеры долі з жыта і ўсяго ўраджаю на два гады 60
50. 1562 г. жніўня 1. Вільня / Вільнюс. — Застаўны Жыгімонта Аўгуста пінскаму і кобынскаму с—це, п. Станіславу Андрэевічу Давойну на староствы і дзяржавы, якія знаходзяцца ў яго трыманні, на 1562 г. за 2201 капу літ. гр. 61
51. 1562 г. жніўня 5. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да Дзмітра Іванавіча Вішнявецкага, які знаходзіцца ў РД, аб прыбыцці да гаспадары да пэўнага тэрміну або паведамленні лістом аб характары („способе”) і колькасці войск непрыяцеля, яго намерах 61
52. 1562 г. жніўня 2. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дваран—паборцаў і мытнікаў, і апавяшчальны акруговы да жыхароў [ВКЛ] аб дараванні кіеўскаму дзясятніку Лаўрыну Каліне льготы ад мыта і „побору” на правоз на ўласныя патрэбы ў гор. Кіеў рознага тавару 62
53. 1562 г. жніўня 5. Вільня / Вільнюс. — Даравальныя статутавы Жыгімонта Аўгуста любецкаму дз—цу, п. Паўлу Іванавічу Сапегу на даходы з Любечкай дзярж. і ўтрыманні пры Любечкім замку 80 служэбнікаў „до иншого постановления господарского” 63
54. 1562 г. жніўня 14. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дворнага марш., земск. падск., гасп. піс., п. Астафея [Багданавіча] Валовіча аб дараванні рыжскаму мешч. Ергарду Лотберману (Ергардусу Лотберманусу) права на гандаль па р. [Зах.] Дзвіне, у гарадах Полацку і Віцебску 64
55. 1562 г. жніўня 13. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да слонімскага с—ты, п. Рыгора [Багданавіча] Валовіча, а ў яго адсутнасць у Слоніме — да слонімскага нам., войтаў і гасп. падданных Слонімскай вол., якія жывуць у гасп. пушчы і каля яе і якія маюць борці і вулі, аб выдачы палавіны мёду на ўтрыманне слонімскага ляснічага Рамана Іванавіча [Савы] 64
56. 1562 г. верасня 2. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да цівуна Дзірвянскай вол. Жамойцкай з—лі Яна Градоўскага аб дараванні гасп. зям. Шчафану Тарноўскаму сс. Ужлаўкава, Антвее і Боўкі Айрогальскай вол. замест аднятага ў яго дварца Варышкі і дзвюх валок у Ваўкініцкай вол. 65
57. 1562 г. жніўня 29. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да бранскага і суражскага с—ты Крыштафа Алёнскага аб прыняцці сыноў баярскіх Канстанціна Някрашава і Багдана Лаўрынава, якія прыбываюць з РД („Масквы”) у м. Сураж і рэгулярным забеспячэнні іх харчам і грашмі 66
58. 1562 г. верасня 4. Вільня / Вільнюс. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дворнага марш., [земск. падск., гасп. піс., п. Астафея Багданавіча Валовіча] аб выплаце віленскаму в—ду, [п. Мікалаю Янавічу Радзівілу] сумы 10654 пол. залатых, якія былі выдадзены па загаду вял. кн. розным асобам 67
59. 1562 г. верасня 19. Вільня / Вільнюс. — Апавяшчальны акруговы Жыгімонта Аўгуста да жыхароў [ВКЛ], якія маюць м—кі і „оселости” ў мм. Лукомлі, на [р.] Уле, Дунілавічах, Глыбокім, Мядзелі і Барысаве, і службовых асоб дзяржавы аб маючым адбыцця размяшчэнні ў гэтых краях пол. войск, супольным з іншымі службовымі асобамі рэгуляванні судовых дачыненняў і куплі—продажу паміж пол. жаўнерамі і мясцовымі жыхарамі гасп. дв., п. Баркулабам [Іванавічам] Корсакам (з „уставамі”: судовай і цэн на „живность”) 68
60. 1562 г. верасня 20. Вільня / Вільнюс. — Інструкцыя Жыгімонта Аўгуста гасп. дв., п. Баркулабу Іванавічу Корсаку адносна супольнага з іншымі службовымі асобамі рэгуляванні судовых дачыненняў і куплі—продажу паміж пол. жаўнерамі, якія знаходзяцца ў ваколіцах мм. Лукомля, на [р.] Уле, Дунілавічах, Глыбокага, Мядзела і Барысаве, і мясцовымі жыхарамі (з „уставамі”: судовай і цэн на „живность”) 69
61. 1562 г. кастрычніка 19. Вільня / Вільнюс. — Застаўны Жыгімонта Аўгуста аліцкаму, сімненскаму і неманойцкаму дз—цу Станіславу Райскаму на двор Мяцелі на адзін год за 1200 коп літ. гр. 70
62. 1562 г. кастрычніка 8. Вільня / Вільнюс. — Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста пацвярджальнага трэцкага в—ды, найвыш. гет., браслаўскага і веніцкага с—ты кн. Канстанціна Іванавіча Астрожскага веніцкім зямлянам Рыгору і Івану Анацковічам на „селища” Прылукі і Паграбішча пры Веніцкім замку „на вечные часы” 72
63. 1562 г. лістапада 3. Гародна / Гродна. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да камянецкага с—ты, п. Гаўрылы Іванавіча Гарнастая і гасп. дв. Дзмітра Фёдаравіча Сапегі аб дараванні дзяку гасп. канцыляры Івану Варсобе (Барсобе)—Кругельскаму чатырох валок і аднаго морга да яго м—чка Кругеля Камянецкай вол. „навечность”, і ўвядзі падст. Гарнастая і Сапегу на ўвядзенне Варсобы ва ўладанне 73
64. 1562 г. кастрычніка 27. Вільня / Вільнюс. — Ільготны прывілей Жыгімонта Аўгуста каралявецкаму мешч., п. Яраніму Енівалту ад мыта і „побору” на правоз 200 лаштаў паташу з ВКЛ у Прусію (на лац. мове) 74
65. 1562 г. лістапада 2. Гародна / Гродна. — „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дворнага марш., земск. падск., гасп. піс., п. Астафея [Багданавіча] Валовіча аб дараванні каралявецкаму мешч. Яраніму Енівалту льготы ад мыта і „побору” на правоз 200 лаштаў паташу з ВКЛ у Прусію 75
66. [1562 г. лістапада. Гародна / Гродна.] — „Лист” дворнага марш., земск. падск., гасп. піс., [п.] Астафея [Багданавіча] Валовіча да гасп. дв., ковенскага паборцы, п. Аўрама [Іванавіча] Кунцэвіча, бірчых гор. Коўні, гасп. мытнікаў ковенскай каморы аб дараванні каралявецкаму мешч. Яраніму Енівалту льготы ад мыта і „побору” на правоз 200 лаштаў паташу з ВКЛ у Прусію 76

67. 1562 г. кастрычніка 22. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста манаху Арсенію Шышку на архіепіскапства–уладыцтва Полацкае, Віцебскае [і Мсціслаўскае] „до живота его” 77
68. 1562 г. кастрычніка 20. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста гасп. дв. Баркулабу [Іванавічу] Корсаку на м–р Св. Івана Прадцечы–на–Востраве ў гор. Полацку „до его живота” 77
69. 1562 г. жніўня 20. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста луцкаму ключніку, гарадн. і мастаўнічому Івану [Яцкавічу] Барздабагатаму (Барзабагатаму)–Красенскаму на ўладыцтва Валадзімерскае і Берасцейскае „до его живота” 78
70. [1562–1563 гг.] – Інструкцыя дынемонцкаму шаферу Шпірку адносна раздачы „живности” с–це і драбам з „уставай” цэн на гэту „живность” 79
71. 1563 г. ліпеня 3. Коўня / Каўнас. – Адкупны Жыгімонта Аўгуста войту і мяшчанам гор. Пінска на саяны склад у гэтым горадзе на пяць год за 500 коп літ. гр. штогадова з забаронай жыхарам Пінска і Пінскага пав. купляць соль у іншых асоб 80
72. 1563 г. ліпеня 3. Коўня / Каўнас. – Апавяшчальны акруговы Жыгімонта Аўгуста да службовых асоб і жыхароў ВКЛ аб дараванні войту і мяшчанам гор. Пінска права на водкуп саянога склада ў гэтым горадзе на пяць год і забароне жыхарам Пінска і Пінскага пав. купляць соль у іншых асоб 82
73. 1563 г. ліпеня 3. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. мытнікаў, берасцейскіх жыдоў Хеіма і Аўрама Рубінавічаў, Таўяша Багданавіча і Ісака Машэвіча, аб перадачы права на водкуп саянога склада ў гор. Пінску войту і мяшчанам гэтага горада 84
74. 1563 г. жніўня 3. Вільня / Вільнюс. – „Глейтовный” Жыгімонта Аўгуста кн. Васілю Андрэевічу Чацвярцэнскаму да Калядаў 1563 г. 85
75. 1563 г. жніўня 3. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дваран–паборцаў і апавяшчальны акруговы да жыхароў ВКЛ аб дараванні войту і мяшчанам м. Суража лгаты ад мыта („окром соле-ничого и восковничого”) і „побору нововставленого” на ўсёй тэрыторыі ВКЛ на два гады 86
76. 1563 г. жніўня 1. Вільня / Вільнюс. – „Запис–вписание” Жыгімонта Аўгуста дароўнага Яна [Янавіча] Аўрамовіча айчыму гасп. марш., ваўкавыйскаму дз–цы, п. Юрыю Васілевічу Цішковіча на м–к Карніцу і дварэц Буюкі Берасцейскага пав., м–к Узлоўсы Слонімскага пав. і Берасцейскае в–ва „навечность”, і пацвярджальны дароўнага 86
77. [1563 г. жніўня 1–13. Вільня / Вільнюс.] – Адкупны Жыгімонта Аўгуста гасп. дв. Міхайлу Елавічу Малінскаму і Васілю Пятровічу Загароўскаму на мыта ў Валынскай з–лі на тры гады за 1300 коп літ. гр. Штогадова 89
78. 1563 г. жніўня 13. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста наўгародскаму баяр. Пятру Рыгоравічу на з–лі Кандратаўскую, Янчыцкую і Янцаўскую (Ятаўскую) у с. Асташыне [Наўгародскага пав.], „вечне” 92
79. 1563 г. жніўня 13. Вільня / Вільнюс. – Увяжчы Жыгімонта Аўгуста гасп. дв. Багдану [Фёдаравічу] Сапегу на ўвядзенне наўгародскага баяр. Пятра Рыгоравіча ва ўладанне трыма пустымі валокамі ў с. Гарадзечне Наўгародскага пав. 92
80. 1563 г. жніўня 13. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да наўгародскага в–ды, п. Паўла Іванавіча Сапегі аб дараванні баяр. Наўгародскай з–лі Пятру Рыгоравічу трох пустых валок у с. Гарадзечне Наўгародскага пав., і ўвяжчы на ўвядзенне Пятра ва ўладанне 93
81. 1563 г. жніўня 30. Вільня / Вільнюс. – „Запис–вписание” Жыгімонта Аўгуста дароўнага 1558 г. верасня 17. Жаслаўль / Жаслаўе. віцебскай ваяводзінай кнг. Шчафанавай Андрэевіча Збаражскай – Настассі Міхайлаўны Мсціслаўскай віленскай ваяводзінай канцлеравай, пані Янавай Юрыевіча Глябовіча – Ганне Фёдарэўне Жаслаўскага на „часть” у Жаслаўскім замку „навечность” 93
82. [1563 г. жніўня. Вільня / Вільнюс.] – Рэстр даравальных на з–лі і людзей Жыгімонта Аўгуста князям і баярам Полацкай з–лі на ўсходзе і паўднёвым–усходзе Беларусі [„до воли и ласки господарской, и до очищения”] 95
83. 1563 г. жніўня 13. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дворнага марш., земск. падск., гасп. піс., п. Астафея [Багданавіча] Валовіча аб дараванні баярам Полацкай з–лі Андрэю, Максіму і Ігнату Касцюшковічам с. Масюцічы Магілёўскай вол. на „хлебокормленье” „до воли и ласки господарской, и до очищения”, і ўвяжчы на ўвядзенне Касцюшковічаў ва ўладанне 98
84. 1562 г. кастрычніка 19. Вільня / Вільнюс. – Застаўны Жыгімонта Аўгуста аліцкаму, сіменскаму і неманойцкаму дз–цу Станіславу Райскаму на двор Мяцелі на адзін год за 1200 коп літ. гр. (гл. № 61) 99
85. 1563 г. верасня 23. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. дв. Багдана Фёдаравіча Сапегі аб вызначэнні наўгародскім жыдам „пляцов” на пасяленне ў гор. Наўгародку на новым месцы і дараванні лгаты наўгародскім мяшчанам, якія будуць пераселены на новае месца, ад выплывання чыншу на тры гады 99
86. 1563 г. кастрычніка 19. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста баярам Віленскага пав. Гаўрылу, Есіфу, Астафею і Марку Багданавічам Рпінскім на засценак Яршова пры с. Стрэжаве Маркаўскай вол. „навечность” 101
87. 1563 г. верасня 4. Гародна / Гродна. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да пінскага і кобрынскага с–ты, п. Станіслава Андрэевіча Давойны, а ў яго адсутнасць у Шоўлях – да шоўленскага нам. аб выкарыстанні шоўленскіх стрэльцоў на пушкарскай службе, вызваленні іх ад плацжаў і павіннасцяў і захаванні іх статусу на судзе 101
88. 1563 г. снежня 10. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да троцкага в–ды, найвыш. гет., п. 101

- Мікалая Юрыевіча Радзівіла, а ў яго адсутнасць у Мазыры – да мазырскага падст. аб дараванні мазырскім пушкарам юргельта ў памеры 15 коп гр. і 20 бочак жыта з вызначэннем аб'ёму службы з гэтага юргельта 102
89. 1565 г. лістапада 26. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да дворнага марш., земск. падск., гасп. піс., спраўцы Віленскага ваявод., п. Астафея [Багданавіча] Валовіча аб вызваленні азярышскага мешч. Юркі Якаўлевіча Плешыўцова ад „побору новоставленаго” з тавару на суму 142 капы і 15 гр. 103
90. 1565 г. [лістапада-снежня]. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста зям. Пінскага пав. Васілёвай Фурсавай на м-р Залажэння Св. Барбары ў гор. Пінску па смерці ігуменні гэтага м-ра, „до живота ея” 104
91. 1566 г. студзеня 10. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да гасп. марш., гомейскага с-ты, шарашоўскага дз-цы, п. Калянцкага Васілевіча Цішковіча аб прызнанні за гомейскім баяр. Іванам Хамаровічам права на з-лю Пакалюбаўшчыну (Пакалюбічы) на ленным праве [„до воли и ласки господарской”] 105
92. 1566 г. студзеня 28. Вільня / Вільнюс. – Ільготны прывілей Жыгімонта Аўгуста мяшчанам м. Дзісны ад плацяжоў і павіннасцяў, „побору новоставленаго” і мыта на ўсёй тэрыторыі ВКЛ на восем год 106
93. 1566 г. студзеня 28. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да паборцаў і мытнікаў Давыда Шмерлевіча і Ізака Брадаўкі, і апавяшчальныя акруговы да жыхароў ВКЛ аб дараванні мяшчанам м. Дзісны лгготы ад мыта і „побору” на ўсёй тэрыторыі ВКЛ на восем год 107
94. 1566 г. лютага 22. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да віленскага канюшага і падканюшага, васілішкага дз-цы, п. Яна Юрыевіча Ваўчковіча аб дараванні гасп. дв. Івану Баку 15 „оселых” валок Васілішскай вол., і ўвядзенне Бакі ва ўладанне 108
95. 1566 г. студзеня 26. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста прывілей зям. Берасцейскага пав. Астафеевай Навіскай – Ганне Касцюшкаўне на засценак з-лі ва ўроч. Убрышчы замест аднятага ў яе Плотынскага (?) дварца пад гор. Камянцом „навечность” (з межамі ўладанняў) 109
96. 1559 г. мая 5. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста дароўнага 1554 г. лютага 28. Сваяцічы / Сваятычы. Ганны Мацееўны Пятковіча – Мікалаевай Андрашэвіча мужу Езафу Мацеевічу Казноўскаму на м-кі Сваяцічы і Астроўчычы і ўсю рухомую маёмасць пасля яе смерці „навечность” 110
97. 1566 г. студзеня 5. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста даніны віленскага в-ды, земск. марш., канцлера, п. Мікалая [Янавіча] Радзівіла служ. апошняга Газдрубалю Цыпрыскаму на сс. (сцц.) Скубаты і Скушонцы Рудамінскай вол. Віленскага ваявод. на ленным праве (са спісам падданных гэтых сёл і межамі ўладанняў) 112
98. 1566 г. студзеня 6. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста прывілей чарнобыльскаму дз-цу, п. Філону Сямёнавічу Кміту на дзевяць пустых і чатыры „оселые” валокі Ганчары Рудамінскай вол. з сенажаццю і стадолай „вечными часы” 114
99. 1566 г. лютага 16. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста прывілей кар. пол., [вял. кн. літ.] Жыгімонта [І Старога] князям Пятру і Міхайлу Богушавічам Масальскім на 44 конюхі і цяглага чалавека „илговских” Мерацкай вол. і восем пустоўскіх зямель „навечность” (са спісам гэтых конюхаў і людзей) 115
100. 1566 г. сакавіка 3. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста прывілей 1561 г. лістапада 20. Гародна / Гродна. гасп. юргельтніку Міхелю Граільцу (Граніцу) са Спіжу і Гежмарку з вызваленнем яго дома ў гор. Вільні ад плацяжоў і павіннасцяў, яго самога – ад гарадской юрысдыкцыі з правам мець „вольную” карчму „вечными часы” 116
101. 1566 г. сакавіка 6. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста данін 1557 г. красавіка 15. Вільня / Вільнюс. і 1559 г. кастрычніка 29. Быстрыца. віленскага в-ды, земск. марш., канцлера, п. Мікалая [Янавіча] Радзівіла гасп. ротмістру Івану Мікулічу на „обрубец” з-лі двара Мемежа Віленскага ваявод. і сенажці фальв. Рыгунь Віленскага ваявод. на ленным праве „навечность” 118
102. 1566 г. сакавіка 6. Вільня / Вільнюс. – Пацвярджальны Жыгімонта Аўгуста даніны 1565 г. сакавіка 29. Вільня / Вільнюс. віленскага в-ды, земск. марш., канцлера, п. Мікалая [Янавіча] Радзівіла гасп. дв. Мікалаю Станіслававічу Кончу на с. Вешунцы да яго м-чка Мерач Рудамінскай вол. Віленскага ваявод. на ленным праве „навечность” 120
103. 1566 г. сакавіка 8. Вільня / Вільнюс. – Прывілей Жыгімонта Аўгуста зям. Кіеўскага пав. Фёдару Балакіру на земскае пісарства ў гэтым павеце 122
104. 1566 г. сакавіка 9. Вільня / Вільнюс. – Запіс падч., дарагіцкага с-ты, п. Мікалая Пятровіча Кішкі і яго падапечнага, віцебскага ваяводзіча, п. Яна Станіслававіча Кішкі, з аднаго боку, і Пятра [Стэфанавіча] Збаражскага, з іншага, аб вызначэнні канчатковага тэрміну яўкі ў суд вял. кн. і паноў-рад па цяжбе паміж імі аб „спадковых” м-ках 122
105. 1566 г. сакавіка 10. Вільня / Вільнюс. – „Лист” Жыгімонта Аўгуста да кіеўскага гарадн. Міхайла Пятровіча Дзевачкі аб выплаце ўдаве кнг. Іванавай Фёдаравіча Чартарыйскай – Ганне Кузьміной Жаслаўскага сумы 28 коп і 28 гр., якія былі выдадзены яе мужам кн. Іванам Чартарыйскім на розныя патрэбы 125
106. 1566 г. сакавіка 18. Гародна / Гродна. – „Вырок” суда Жыгімонта Аўгуста і паноў-рад па цяжбе паміж віленскім цівуном, п. Станіславам Паўлавічам Нарушэвічам і яго жонкай пані Марыяй (Марынай) Львоўнай Палубенскага, з аднаго боку, і гасп. маршалкавай і пісаравай, пані Копцевай Васілевіча – Ма-

рыяй Канстанцінаўнай Крошынскага і яе сынам п. Васілем Копцем (Копцевічам), з іншага, аб прымушэнні Палубенскай да падпісання дакументаў супраць яе жадання, незаконным утрыманні тэстамента першага мужа Палубенскай п. Івана Копця і інш. і часткі рухомай маёмасці	126
Прыбаўленне	137
Спісы дакументаў у НГАБ, ф. 694	137
№ 1. Спіс (В) дак. № 27 (другая пал. XVI ст.)	137
№ 2. Спіс (В) дак. № 96 (другая пал. XVI ст.)	139
Ілюстрацыі	142
Фота 1. А. 1 (па паг. № 2). Транслітараваны рээстр зместу апошняй чвэрці XVIII ст. (загалолак – польская мова; анатацыі – старабеларуская)	142
Фота 2. А. 19 (па першай частцы паг. № 4). Кірылічны рээстр зместу. Поч. № II	143
Фота 3. А. 4 (па паг. № 1, 3). Дак. № 8. Поч. № IIa	144
Фота 4. А. 24 (па паг. № 1, 3). Дак. № 29, 30, 31. Тэкст № 29 – поч. № I; загалолак і тэкст № 30 – поч. № IIa; загалолак № 31 – поч. № II	145
Фота 5. А. 47 (па паг. № 1, 3). Дак. № 44, 45. Тэксты дакументаў – поч. № I. Загалолак № 45 – поч. № III	146
Фота 6. А. 62 адв. (па першай частцы паг. № 4). Дак. № 64. Загалолак – поч. № III; тэкст – поч. № IIIa	147
Фота 7. А. 63 (па паг. № 1, 3). Дак. № 64, 65. Тэкст дак. № 64 – поч. № IIIa.; загалолак дак. № 65 – поч. № III; тэкст дак. № 65 – поч. № I	148
Навукова-даведачны апарат	149
Уступная заўвага	149
Тлумачальны слоўнік	151
Каментарыі	155
Табліца. Суадносіны новых і старых шыфраў рукапісу	160
Пералік спісаў дакументаў	160
Пералік публікацый і згадак дакументаў	160
Храналагічны пералік дакументаў	160
Паказальнікі	166
Паказальнік разнавіднасцяў дакументаў	166
Асабовы паказальнік	166
Геаграфічны паказальнік	189

Навуковае выданне

Метрыка Вялікага княства Літоўскага

Кніга 44

Кніга запісаў 44

(1559-1566)

Падрыхтаваў

Груша Аляксандр Іванавіч

Адказны за выпуск *А.І.Груша*

Рэдактары *А.І.Валахановіч, Т.М. Мальцава*

Карэктар *З.Я. Губашына*

Камп'ютэрны набор і верстка *А.І. Груша*

Падпісана да друку 30.11.2001. Папера афсетная. Фармат 84x108 1/32.
Гарнітура "Times". Ум.-выд. арк. 25, 24. Ул.-выд. арк. 27, 12. Наклад 300 экз.
Заказ № 062.

Падатковая льгота — Агульны дзяржаўны класіфікатар Рэспублікі Беларусь
АК РБ 007-98, ч. 1; 22.11.20.400.

Надрукавана ва УП "Арты-Фэкс". Ліцэнзія ЛП № 180 ад 5.01.1998.
220072, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1-130, тэл. 285-71-15.

ISBN 985-6119-35-9

9 789856 119357 >